

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Serlori nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 153.

Joi, 10 (22) Iulie.

1886.

Nou abonamentu

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Iulie 1886 st. v., s'au început unu nou abonamentu, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unu an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„ șese „ 20 „

„ unu an 40 „

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de pân'acum li-se recomandă a însemna pe cuponă numărul fâșiei sub care au primită diarul.

Domni ce se voră abonă din nou să binevoescă a scrie adresa lămurită și a arēta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovū, 9 Iulie 1886.

D-lu Mocsary publică în broșura sa: „Câteva cuvinte asupra cestiunei naționalităților“, pe pagina 52—56 o foarte interesantă tabelă cu scopu d'a arēta în ce număr sunt aplicați Români în funcțiunile publice ale statului și în ce modu se satisface §-lui 27 alu legi de naționalitate, care pretinde să fiă numiți câtu mai mulți.

Cu ajutorul cifrelor statistice, cari nu se potă răsturna, d. Mocsary dovedesce că numai două procente dintre funcționarii statului sunt Români, cu tôte că Români facu două-deci de procente din numărul totalu alu populațiunei statului; și aceste două procente cuprindă însă în partea cea mai mare numai posturile cele mai inferioare; ér între fișpani nu se află nici măcaru unu singuru Român.

După ce mai amintesce nedreptatea strigătoare la ceru ce se comite contra Românilor susținându-se pentru Transilvania o lege electorală excepțională, care légă dreptul electoralu de unu censu de 84 fl. pe când censul din Ungaria este numai de 16 fl. și după ce acențuează și politica agresivă de maghiarisare a școlilor noastre, ce s'a inaugurat prin legea din 1879, d-lu Mocsary întreabă adresându-se către cei dela putere: „Mai puteți ore nega că procedeti în modu ilegalu, că sunteți nedrepti și că faceți presiune?“

Pecatu că Mocsary n'a dispusu pentru completarea ilustrațiunei sale statistice și de unu tablou al funcționarilor administrațiunei din comitatulu „de modelu“ alu vestitului și laudatulu baronū Banffy Dezső, protegiatulu d-lui Tisza.

Acestu comitatu este alu Solnocū-Dobēci, elu a primitu dela guvernantii numirea de comitatu de modelu“, pentru că administrațiunea lui este dela fișpanu până josu la scriitorulu comunei maghiarisatā, grația neobositei activității a fișpanulu „de modelu“ Banffy.

În Solnocū-Dobēca se află numai două sate curatū unguresci: Domokos și M. Decse, puține sunt cu populațiune mixtă și tôte celelalte sunt curatū românesci. Într'unu asemenea comitatu fișpanulu, în puterea §-lui 27 alu legi din 1868, ar fi trebuit să fiă Român, i-a plăcutu însă d-lui Tisza a încredința conducerea administrațiunei lui unui Unguru fanaticu, care mai are timpu de-a conduce pe lângă acesta și unu altu comitatu locuitu de Români și de Sași în spiritulu celei mai vedite intoleranțe, spre cea mai mare mulțămire a stăpânulu său.

Ei bine, acestu fișpanu, omu de încredere alu d-lui Tisza, a adus lucrurile în comitatulu

Solnocū-Dobēci așa de departe încatū astăzi nici în comunele curatū românesci nu mai sunt tolerați Români în funcțiunile de primari, séu cum se numesc la noi „juđi comunali.“

De câțiva ani se vedesce totu mai multu tendința „fișpanulu de modelu“, de-a înlocui pe primarii români din comune curatū române cu Maghiari séu cu alte elemente importate, cari se dau de unelte ale politice de maghiarisare precum Jidani, Armeni ș. a. Vomū cita ca exemplu câteva din aceste comune. În Becleanu unde a fostu de 16 ani unu primaru român, premiatu pentru bunele sale servicii cu crucea de argintu, astăzi e primaru unu Unguru, în Pétra înlocuesce pe Român unu primaru jidanu și așa mai departe în Chiuza, Sesarmu, Căscău, Apatiu, Chetiu etc., etc.

Cei mai mulți dintre primarii comunelor amintite au fostu urmăriți, destituiți din postu și înlocuiți cu totu felulu de venetici din simplulu motivu că „nu cunoscū limba oficială a statulu“, adecă limba maghiară.

Acēsta resultă lămuritū și din casulu celu mai recentu alu destituerei primarulu român din Șeu-Odorheiu, care se află de 14 ani neîntreruptu în acestu postu.

Avemū înaintea ochiloru recursulu ce l'a înaintatū acestu bravu primaru în contra despoticei măsurii a prefecturei comitatulu Solnocū-Dobēca. Ilu vomū publica dimpreună cu decisiunile autorității unguresci, ca unu documentu viu alu călcării de lege și alu nedreptăței ce trebuie să o sufere poporul român de la „administratorii de modelu“ ai acelu comitatu.

Ni se anunță că suntū trași în cercetare disciplinară, totu din cauza limbei maghiare, și primarii români din Băbeni și din Valea-Porcului.

D-lu Mocsary observă la finitul tabeli sale statistice că cea mai mare parte dintre cei 60 de juđi și procurori de statu român, cari se află în funcțiune între 1620 de funcționari de acēstă categoriă, suntū aplicați la oficii în comitate neromâne, pe când în comitatele românesci suntū mumiți judecătorii cari foarte réu cunoscū, séu nu cunoscū de locu limba română.

Fișpanulu de „modelu“ nu face decât a trage cosecunțele din acēstă împrejurare, când se străduesce ca în comitatulu Solnocū-Dobēca ér acum și în comitatulu Bistrița-Năsăudū, unde poruncesce totu elu, primarii comunelor curatū române și săsesci să nu se mai potă înțelege cu poporul în limba sa. Mai anertū ni se relatează că unulu din acești venetici trebuia să mērgă la Jidovulu din satu, ca acesta să publice țeraniloru în cârciumă ordinele sosite dela prefectură, căci elu nu le putea talmăci.

Dicemū dér încă odată: pecatu că d. Mocsary n'a dispusu de asemenea date, în cari se oglindēază și mai fidelu prigonirea Românilor.

Austro-Ungaria și România.

Raportele consulatelor austro-ungare din România pe luna Iunie dau importante amărune despre desfășurarea comunicațiunei dela începutul războiului vamal între Austro-Ungaria și România, și despre perspectivele viitorului.

Consulatulu din Iași anunță: „În luna Iunie comunicațiunea de mărfuri a fostu slabă, importulu a fostu de 400,000 franci, ér esportulu de aproape 300,000 franci. Articulatele principale importate în România au fostu mărfuri de bumbacu din Anglia, mărfuri de lană de oia din Germania, zacharu exclusivū din Germania, pele și mărfuri de pele, mai cu sēmă în calități fine, și anume încălțăminte și pele fină din Germania, feru și mărfuri de feru din Germania, tinichea (blehū) albă din Anglia. Importulu de mărfuri din Austro-Ungaria a fostu foarte micu în Iunie și anume porcelanū din Boemia în valore de 6000 franci, părți constitutive pentru încălțăminte de

vre-o 4000—5000 franci, în fine sticlă de vr'o 700 franci din Bucovina. S'a esportatū din România mai multu porumbū și rapiță; la Odessa au pornit 80 de vagone încărcate cu porumbū (à 900 franci) și 80 de vagone încărcate cu rapiță (à 2050 franci), în Austria numai 2 vagone încărcate cu porumbū.

Din Tulcea se raportēază: „În urma războiului vamal nu s'a importatū nici o marfă austro-ungară. Lumea comercială de aci se adresēază firmelor franceze, fiindu marfa mai solidă și transportulu multu mai estinū, decâtu din Austro-Ungaria și Germania, și prin urmare chiar decă s'ar încheia cu timpul convențiua cu Austro-Ungaria nu e de speratū că lucrurile vorū merge ca mai nainte. Dér nici în Austro-Ungaria nu s'a esportatū nimicū, deorece de câtva timpu cerealele și lana se esportă în Grecia și în Italia.“

Consulatulu din Ploesci raportēază: „Importulu din Austro-Ungaria a încetatū și e liniște completă. Din celelalte state europene s'a importatū puținū și piēta de aci a fostu visitată numai de câțiva reprezentanți d'ai caselor germane, cari au primitū puține comande. Causa e că comercianții s'au aprovisionatū. La Azuga, districtulu Prahova, firma Rhein și Scheeser et Co. construescū o fabrică de postavu, pe proprietatea regelui, și terenulu i s'a arendatū numitei firme pe 30 de ani. Alte întreprinderi industriale suntū de amintitū două rafinerii de petroleu ce se întocmescū (George Hernia în Cămpina și Dobrescu et Parascheva în Ploesci).“

Consulatulu din Giurgiu comunică: „Pană în momentul din urmă comercianții au făcutū comande mai numai în Germania, fiindcă se credea, că tarifulu convenționalu austriacū este o parte constitutivă integrantă a tractatulu germano-român. La vămuire s'a vēqutū rățacirea. E de speratū, că cu puține excepțiuni vomū căștiga érăși vechile cunoscințe. Ce privesce esportulu, se constată o scădere în vēnderea cerealelor.“

Din Brăila se anunță, că cunoscințele, ce statēu mai nainte în legătură cu industria austro-ungară, suntū grămădiți cu propunerii din partea fabricanților germani. Comanda marl nu s'au făcutū până acuma, deorece piēta s'a aprovisionatū pentru multu timpu. Doi industriași germani au primitū din partea comunei încuviințarea d'a înființa o fabrică de porcelanū, dându-li-se terenū pe timpu de 30 de ani cu condițiunea, ca dările să le plătescā punctualu, să primescā în totu anul patru Români ca învățāci și după 30 de ani fabrica devine proprietatea orașulu.“

Tôte aceste raporte arată nu numai complectă stagnare a comunicațiunei noastre cu România, ci arată și aceea, că concurența franceză și germană facu totul ca să strimtorēscā odată pentru totdeuna comerțul austro-ungarū.

„Românul“ de Duminecă, 18 Iuliu n. vede, că Austro-Ungaria primesce o aspră și amară lecțiune din cauza nencheiării convenției comerciale. Amenințările ei au găsitū înfrēnarea meritată. Acum ea cea dintēiu suferă și plānge. Faptele s'au însărcinatū a potoli fanfaronadele și zelulu de predominare alu gălăgiosiloru vecini Unguri.

„Ne-au amenințatū — continuă „Românul“ — cu denunțarea cartelelor pentru tarifulu directu pe căile ferate, au impusu companiei de navigațiune dunărenă d'a denunța și ea convențiunile de tarife; și, cu surle și fanfare, spus-au lunei că ne vorū aduce la umilință, ne vorū sili a cere iertare, căci ne vorū ruina. Faptele au răspuns și în acēstă privință. Ele au fostu o dușă foarte rece pentru creerii aprinși: companiile de căi ferate protestă în contra pagubelor ce li se causēază și societateā de navigare pe Dunăre, făcēndu-și socotelele, s'arētā mai multu dispusă d'ași asigura prosperitatea, decâtu d'a se ruina pentru nebunesculu visū, că cultura ungară va stăpāni Orientulu.“

„Ecă a doua lecțiune și aspră și meritată, pe care rodomontalele unguresci, strigătele și șgomotele de pinteți n'o suprimă, n'o potū suprima, ci din contră, vēdescū câtu de ușuratic și fără minte și socotelă suntū acești preținși civilisatori ai Orientulu.“

Dupăce arată apoi, că fabricile austro-ungare, ne-

găsindu'și alte deșeurii, sunt amenințate a înceta cu producerea, deoarece n'au cui s'o mai vândă; că mii de lucrători sunt aruncați pe drumuri, plătindu ei amară nebunia cuceririi economice a României; că industria transilvană e pe patul de moarte și că fabricanții și industriașii sași și unguri blăstământu pe politiciii carți să-răcescă caută a se strămuta în România, ȕice :

»Nemulțumirea e mare, căci și suferințele ajunse sunt la culme. Ne pare rău pentru Român, cari sunt sânge din sângele nostru, der scimă că ei se ocupă în deosebi cu agricultura și că — deși multu voru suferi — totuși în totalitate suferința loră mai mică va fi decât a celorlalte naționalități transilvane. Mai scimă că Românul, născutu la școla suferinței, va sci se suferi și s'aștepte, și suferința lui ușurare morală va găsi în credința că, în același timp și într'unu grad neasemnatu mai mare, Românul din „țără“, Românul din România liberă se va întări, adecă va prospera. Celelalte două elemente însă, conlocuitoare în Transilvania, nici această mângăiere nu o voru putea avea.“

Tôte acestea, ȕice »Românul«, și altele multe întocmescu lecțiunea amară ce a primit'o infumurarea un-gurască. Viitorul nu se înfățișeză fără grijă. Românii din regatul român, continuă numitul diaru, pentru ori-ce eventualitate, gata trebuie se fiă. Ei sunt, căci au devenitu prin cel din urmă răboiu un elementu, de care se ține semă în lumea politică.

»Cu acestu capitalu moralu — încheiă »Românul« — și făcendū totul pentru a-l păstra și mări, putem, datorî suntem a procede înăuntru cu totu curagiul la reorganizarea, la emanciparea economică începută prin tariful autonom, asigurați că astfel vomu face totu ce e mai bine și mai folositoru pentru viitorul românimei“.

Din Sobrania bulgară.

„Revue de l'Orient“ primesce din Sofia următoarele informațiuni :

Sobrania bulgară a votat unu împrumutu de 10 milioane pentru Banca națională și unu creditu de 10 milioane pentru plățirea rechizițiilor; a autorisat guvernul să emită bonuri de tesaur în sumă de 30,000,000 franci (pentru construcțiunea de căi ferate); în fine a votat pentru ministerul de răboiu unu creditu extraordinar de 36 milioane 170,000 franci pentru acoperirea tuturor trebuințelor armatei. Acestu proiectu, devenitu necesar în urma unor amenințări din afară, a datu prileju opozițiunii rusofile d'a părăsi sala protestandū. Adunarea națională va mai discuta proiectul pentru răscumpărarea liniei Varna-Rusciuk și apoi, probabil, va fi închisă.

Acum vr'o săptămână Caravelov și Stambulov au încercat se se impace cu Rusia, der n'au isbutit din cauză că guvernul rusescu a refusat d'a intra în schimb de vorbe cu Bulgaria. Șera este liniștită, cabinetul mai întăritu decâtu ori-când.

SCRILE ȘILEI.

Duminecă au sosit în Sibiu mai mulți oficeri ai școlei de răboiu din Viena sub conducerea colonelului din statul maioru generalu Horschetzky, cari călătorescu pentru a face studii tactice. Până acum au vizitat pasurile munților din Valea Hațegului, și acum se duc să viziteze pasul Turnu-roșu. De aci voru continua cu vizitarea celorlalte pasuri ale munților Ardélului.

—x—

După multe ploie din săptămânile trecute a eșit Olutul din matca sa dimpreună cu rurile sale laterale în țera Barsei: Ghimbășelul, Bărsa Tărlungulă etc., făcend în sēmănturi, der mai ales în fēnațe pagube enorme de peste două-deci de mii florini. Atata mai trebuie după alte nenumărate calamități de tôte ȕilele.

—x—

Ministeriul de comunicațiune un-gurescu a datu pe unu an de ȕile următoarele concesii: Br-lui Carolu Huszar și soțiloru sei lucrările pregătitoare pentru construirea de căi ferate vicinale, linii principale și laterale dela Reghinulă săsescu peste valea Mureșului seu peste valea Gurghiului până la Ditro; de aci peste Gurghiu-Sân-Miklăușu, Ciuc-Sân-Domokos, Ciuc-Szereda și Tusnăd până la Sân-Georgiulă șecuescu (Szepsi-Szent-György); de aci până la Feldiobră, eventualu până la Brașov, făcend-se aci jonctiune cu căile ferate de statu regesci un-guresci, în fine o liniă dela Sân-Georgiulă până la Vașarheiulă șecuescu (Kezdi-Vásárhely).

—x—

Ni se spune, că unu lucrătoru român la fabrica de spirtu dela Dărste într'una din ȕilele de primăveră, mergend pe lângă cazanul cel mare cu unu ciubaru plinu în mână se-lu verse, se'nțelnesce cu unu altu servitoru, der șecuiu. »Fă-mi puțin locu se trecu“, îi ȕice Românul. Der Șecuiu în locu se se dea înlătur de dinaintea omului cu povară, îl împinge în cazanul ce clocotea. Când îl scoseră afară, era opăritu de totu, și după ce a mai zăcutu vr'o două luni, suferindu dureri cumplite, în ȕilele trecute a muritu, rămăndu soția în cea mai mare săracie cu 2 seu 3 copii pe drum. Șecuiu se ȕice că ar fi dispărutu. Intrebăm cerce-tatu-s'a casul din partea justiției?

—x—

Cetim în »Națiunea«: »Se scrie din Paris, că unul din esilații noștri, d. Drocă Bănciulescu, a plecatu din Paris, ca se se reintoră în țără, în urma permi-siunii ce a obținut dela guvern. D. G. Șecășanu a părăsit de asemenea Parisul cu hotărrea de a se stabili provisoriu în Bulgaria. Singur d. G. Ocășanu a rămasu la Paris, unde frecuentăză cursurile facultății de medicină. Atașat la spitalul »Des enfants malades“ în serviciul d-lui Grancher și Pasteur, d. Ocășanu e în ajun de a-și sustine anteuilă esamenu de doctorat. Der lipsa desăvērșită de mijloce de traiu îl amenință de a-și părăsi o carieră făcută pe jumătate. Sperăm, că se voru găsi printre Românii căți-va omeni de inimă, cari se înlesnescă compatriotului nostru esilat greaua luptă a vieții, pe care o susține cu atât curagiu printre străini.« În numărul urmatoru »Națiunea“ spune, că d-lu Șecășanu a și sosit în Rusciuc, unde l'au vizitat mai mulți amici.

—x—

Duminecă a plecatu din Romanu, în Moldova, unu nou transport de Israelii emigranți.

—x—

Artiștii Mocoanu și Velescu anunță »României“, că în ȕia de 20 Iuniu espirat au sosit la Suez, de unde au pornit la 22 Iuniu directu la Aden. Căldura e nesuferită p'acolo. Vântul numitu »Hamsin“ suflă teribilu, ducend cu el nori de nisip. Orașul Suez este micu, ulițe strimte, tare mici și neregulate arăbesci. Omenii dormu pe strade. Tôte beăturile sunt calde. Ghiața nu se pomenesce.

—x—

Cetim în »Bomba« din Brăila: »Șlepul numitu »Alexandro«, proprietatea d-lui Andrea Arsenis, fiindu încărcat cu 360 chile vechi de porumb, s'a înecat în

ȕia de 28 Iunie, pe când voia a se cobori la dană (?) pentru descărcare; marfa însă care era a d-lui Foca, a fostu asigurată la societatea Dacia-România, der șlepul nu; totuși însă, prin ajutorul diferitelor persoane, s'a scos o mare cantitate din porumb, care a fostu împărțit, după promisiune, pe din două cu societatea.»

—x—

Vaporul societății italiene »Florio Rubanito«, numitu »Faro«, a plecatu încărcat cu 100 boi pentru Italia, scrie același diaru.

—x—

Secțiunea topografică din marele stat maioru român, condusă de colonelul Dona și compusă din vre-o 30 oficeri, a plecatu în Moldova cu însărcinarea de-a completa lucrările topografice începute acum doi ani. Partea lucrărilor din acestu an va fi, ȕice »România«, frontiera Bucovinei dela Liteni până la Mamonița și tôte valea Siretului.

—x—

Cetim în »Epoca« din Bucuresci: »O comisie de oficeri superiori va fi trimisă în Englitera, ca se asiste la esperiențele ce se voru face cu tunu-revolveru.

—x—

Același diaru scrie, că comisiunea de apărare a țării, în ședința ținută la Sinaia sub președința regelui, a stabilitu planul manevrelor de tōmnă în județul Tutova, la care voru lua parte corpurile 3 și 4 și două divizii din corpul alu 3-lea.

Serbarea ȕilei de 14 Iuliu în Paris.

Revista militară dela Longschamp formeză nu numai culmea serbării naționale, der se prezintă chiar ca o demonstrație strălucită în favoarea republicei. Se socotesc numărul asistenților la 300,000 persoane și vr'o 10,000 de trăsuri. Câmpul propriu ȕis pe care se făcu revista rămase gol până la 3 ore. La acestu oră începura a se arăta trupele, printre cari și cele întorse din Tonking, cari, în trecerea lor prin oraș, fură viu aclamate. Pe când soldații se aflau în marșu cădu o ploă atât de torențială, încatu trupele se arătau pentru publicul din tribune ca prin unu velt. La orele 4 tunurile rēsunară. Din Bois de Boulogne eșiră cuirasierii. După dînșii veniră generalii și unu număr de alți oficeri streini; apoi ministrul de răboiu, generalu Boulanger, și guvernorul Parisului generalu Saussier, și îndată după dînșii, în trăsura închisă președintele republicei Jules Grévy, purtand marele cordon alu legiunei de onore și alătura cu dînsul prim-ministrul Freycinet. În momentul când președintele Grévy se arăta pe scara tribunei, cornișii sunară marșul generalu, musicile întonară Marseillaisa și trupele presentară armele. Președintele mulțami; publicul isbucni în aclamațiunl. Generalul Boulanger, ministru de răboiu, urmatu de generalii și de oficerii străini, trecu dinaintea fronturilor. În acestu timp se veldu eum generalul și oficerii superiori împărțiră decorații la soldații meritați îmbrătoșindu-i și sărutându-i, în timp ce stegul regimentului se inclina. Acestu scenă atrase generalului Boulanger o adevărată ovațiune din partea publicului francesu care isucni în strigăte de »trăiescă Boulanger! trăiescă republica!« Apoi începū defilarea trupelor, care se făcu în modu strălucit în admirația tuturor. În primul loc defilă trupele din Tonking sub conducerea comandantului Domine, care în totu parcursul seu primi numeroase semne de simpatii. În totu timpul defilării publicul nu încetă cu aclamațiunile și strigă-

FOILETONU.

Doine și hore.

Culese din gura țerancoloru și a țeranilor opin-cari, de Eugenia Farkas din Cacuciu.

Frunză verde de sub vie
Multu mă miru ce-mi place mie:
Mērul roșu pădurețu,
Badea înaltu și albinețu
Cu trei rēnduri de pēru crețu;
Cu firu de mătase verde,
Rēu mă temu că io l'oi perde,
Că l'am mai perdutū odată
Și l'am cătatū lumea tōtă,
L'am cătatū și l'am aflatū
În mijlocul codrului
La curțile dorului,
Prinde dorul de mē'ntrēbă:
Ce cauți tu măndro pribegă?
Cătu unu puiu cu pēna verde,
Dumneșeu se nu-lū mai rabde;
Că m'anvētatū a iubi
Și mă lasă a dori,
Și m'anvētatū se iubescū
Și mă lasă se dorescū.
Dumneșeu așa a datū
După dragoste bănatū,
Dumneșeu a rēnduitū
După dragoste uritū.
După noru vine seninū

După dragoste suspinū,
După plōiă eră sōre
După dragoste plānsōre.
Duce-m'oiu și n'oiu veni
Plānge-oiu și m'oiu bănui,
Duce-m'oiu și n'oiu întorče
Plānge-oiu și m'oi uita'ncōce;
De vei merge se te'neci
Ce ț-e rēnduitū pētreci,
De te-ai duce cătu te-ai duce
Ce ț-e rēndui. te-ajunge.

.

Câte lemne'su în pădure,
Incunjurate de mure,
Tōte'su cu vērful pāmēntū
Și mē'ntrēbă de ce plāngū,
Da io plāngū se măi plātescū,
Ce-am perdutū nu mai găsescū,
Am perdutū unu mare bine
Și'n'apoi mai multu nu vine.
Bade, ce pāmēntū te ține
De nu vii sēra la mine,
C'ai venitū o sēră, două
Și m'i ai ruptū inima'n nouē,
Tu m'ai rupt'ō, tu m'i-o lēgā
C'unu frū de mătase nēgrā.
Nici nēgrā, nici mohoritā
Ci precum ț-i-sū de uritā.
Nici nēgrā nici albā,
Ci precum ț-i-am fostū de dragā.
Mē ține pāmēntū și erbā,

Ce se catū decă n'am trēbă?
Lesne-i lucru a ț-i-lū face
Pentru omul care-ți place,
Lesne-i lucru de făcutū
Pentru cine ț-i-e plăcutū.

.

Frunză verde de pe cale
Nu fi bade măndru tare,
Nu fi măndru și mărețū
Că la tine nu gândescū,
Că mie nu mi-e de tine,
Că mai suntū feciori în lume.
Nu stă lumea într'unu dorū
Nici dragostea'ntr'unu feciorū,
Lumea stă din omeni mulți
Ce iubești ađi, māne uiți;
Aș'am fostū bade și noi:
Ne-amū iubitū noi amēndoi,
Ne-amū iubitū bade puținū
Și ēr te lasū în suspinū,
Io mă despărțescū de tine
Sē nu fimū de risū la lume.

.

Multū mē'ntrēbă, dor'ntrēbă
De ce-sū tinēră și slabā,
Dōrā lumea nu m'i-e dragă?
Ori inima nu m'e'ntrēgā?
Da nu vede doru bine,
Câte m'au māncatū pe mine?
Mai multū rele decâtū bune
M'au făcutū de'sū slabā în lume!

Multe rele m'au māncatū,
Multe lacrimi am vērșatū,
De-ași face fāntānā'n satū,
Fāntānā cu trei isvōrē
Cine ar bea din ea se mōrā,
Der de-ar bea unu nēmū de-alū meu
Sē-lū ferescū Dumneșeu,
Sē nu tragā ce-am trasū eu;
Tragū la rēu cu relele,
Ca robulū cu fērēle,
Tragū la rēu. cu rele multe
Ca robulū în fērē scurte,
Tragū la rēu, ca altu'n bine,
Lasū se tragū că n'am pe nime,
De-ași avē pe ōrecine
M'ar scōte din rēu la bine,
De-ași avē pe cineva
M'ar scōte nu m'ar lāsā,
Da io am pe Dumneșeu
Și nu mă lasā la rēu.

.

Frunză, verde de pe ritū
Pare-mi rēu de ce-am iubitū,
Pare-mi rēu și mi-i rușine
Că am iubitū ce nu-i de mine;
Am iubitū, că n'am sciutū
Că doru ține așa multū,
N'am sciutū și n'am gânditū,
Că n'are doru sfirșitū;
Acum veldū și doru-mi spune
Că-sū nefericitū în lume,

tele de „trăiește republica!“ La defilarea celor 15,000 oameni de infanterie nu se întâmplă nici un incident. Ca în tot-deuna elevii dela St. Cyr, garda republicană și pompierii au fost obiectul unei distincțiuni deosebite; cu toate acestea și trupele de linie pe toți mulțumiră. Progresul e vădit; trupele arată bine și mergu precis. După infanterie veni 118 tunuri și 3000 de călăreți de toate armele. Artileria defilă așa de strâns, încât publicul isbucni în strigăte vii: cavaleria arată de asemenea progrese față cu anii trecuți și cuirasierei procurară o priveliște admirabilă de frumoasă. După o oră și jumătate câmpul se goli din nou. Și acum se întâmplă o scenă, care nu s'a vădită nici odată la defilările de până acum. Îndată după trecerea celor din urmă trupe, publicul se îndesă, sări barierele, și înainte ca poliția să aibă timpul a interveni, generalul Boulanger, care avea alături cu el pe generalul Saussier, fu încununat și aclamat de mii de oameni, cari fălăiau pălăriile în sus și-și arătau mulțumirea și respectul lor. Ministrul de război voi să pue capăt acestei demonstrațiuni și călări repede până la tribuna președintelui; dăr mulțimea îl urma și-l aclamă unde se arăta. Din toate părțile alergară ofițerii pentru a privi această scenă. Când președintele Grévy și primul ministru Freycinet se suiră în trăsură, urmați de ministrul de război și guvernorul Parisului, mulțimea aclamă pe bătrânul președinte cu strigăte: „trăiește Grévy, trăiește republica.“

Astfel se termină revista, în contra președintelui monarhiștilor, prin o demonstrațiune vădită pentru republică. Săra au fost diferite petreceri.

Duelul ministrului de război Boulanger.

Ministrul de război francez Boulanger a provocat în zilele trecute la duel pe senatorul br. Lareinty, care-l făcuse laș într-o ședință a senatului. Duelul s'a făcut în 17 Iuliu, dupăce zadarnice au fost încercările ministrilor, ale președintelui republicii și mai multor generali d'a aplana conflictul; Boulanger i-a refuzat pe toți. Lareinty, ca provocat, dădu celui dintâu cu pistolul, fără să lovască pe contrarul său; generalul Boulanger dete pistolului drumul în aer. Br. Lareinty întinse ministrului mâna și duse: „Nicolodată nu m'am îndoit de lealitatea d-tale, nici de curajul d-tale cavaleresc.“ Ministrul răspunse: „Nici odată n'am crezut, că mă vei timbra pe mine personal de laș; dăr am pus preț pe aceea, să mă pun înaintea focului d-tale“. Duelanții cu martorii lor s'au întors împăcați. În curte așteptau pe ministrul de război ofițerii statului major general, cu care vorbi glumind. Mulțimea poporului îl primi jubiland. Miniștri, numeroși militari, deputați și senatori îi dădură visita; președintele republicii îi trimise un ofițer de ordonanță ca să-l felicite.

Insciințare-

Subscribul comitetu arangiatoru înființat pentru ocaziunea adunării generale a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, care se va ține în Alba-Iulia la 8 Augustu a. c. st. n., aduce la cunoștința onoratului public, cumcă doritorii, cari vor să participe la această festivitate în privința cvartierelor au a se adresa la esmisul domnului avocat Ioan Cosgarea până în 6 Augustu a. c.

Din ședința comitetului arangiatoru.

Alba-Iulia în 18 Iuliu 1886.

Alexandru Tordășanu,
președintele comitetului arangiatoru.

Mulțămîta publică. Subscribul își ia libertate prin această a-și exprime căldurosa sa recunoștință și mulțămîta la toți acei Domni și Dămine, cari nu și-au pregetat a lua parte la esamenul de veră ținut cu elevii și elevele dela șola rom. gr. cath. din Făgăraș la 4 Iulie st. n. a. c.

Cu ocaziunea esamenului s'au împărțit la copii premii în bani, cari, la inițiativa d-lui căpitan în pensiuie Nicolae Cosgarea, s'au ca inspectoru de frecventare, a adunat prin o colectă dela următorii domni, și anume: dela Rvrd. d-nu Alexandru Micu vicar, 2 fl., d. Danielu de Grėmoiu v. comite 2 fl., d. Stefanu Popu fisicu com. 2 fl., d. Nicolae Cosgarea căpitan în pensiuie, 2 fl., d. Dr. Andreiu Micu, adv. 1 fl., d. Dr. Nicolae Motoș adv. 50 cr., d. Ioane Florea asesor 50 cr., d. Ioan Cinteș can. jud. 1 fl., d. Ioan Ghimbășianu curat. prim. 1 fl., d. Demetriu Chisiereanu corp. 50 cr., d. Luca Mănișoru curat. sec. 1 fl., d. Ioan Ganea can. 50 cr., d. Ioan Mureșianu can. 50 cr., d. Vasile Cintariu argăs. 50 cr., și d. George Selegianu 50. Suma este de 15 fl. 50 cr. Din aceștia preste 5 fl. s'au împărțit ca premii, ăr restul este destinat pentru șola pre anulul viitoru.

În urma acestui rezultat atât de înbucurător subscribul își ține de datorință a-și exprime pre această cale încă odată cea mai intimă și călduroasă mulțămîta on. domni participatori și contributori.

Făgărașu, 16 Iuliu 1886.

Basilu Rațiu, invătătoru.

Dare de sēmă și mulțămîta publică.

La 10 Aprilie alu anului curentu isbucni în Basna un focu grōznicu, care prefăcu în cenușă casele și supraedificatele mai multor locuitori de acolo. Îndată ce îmi veni la cunoștință tristul casu, scrisi în prețuile noastre țiare o rugare cătră onoratul publicu, ca să ajutoreze pe acei nefericiți, deobligându-mă a colecta însumi mila bănescă pentru Românii și Țiganii de acolo, căci sciam că Sașii cei daunați de bună sēmă sunt asigurați unii, ăr alții ajutoarați de conaționalii lor cei avuți. La apelul meu numai decăt au început a incurge din toate părțile câte ceva milă, și adevă dela cei înșemnați în lista ce urmază:

Listă contribuțiilor pentru nenorociiți din Basna, cari își perdură prin focu averile la 10 Aprilie 1886 și anume pentru 47 familii Români și 3 familii Țigani, spre care scopu au contribuit următorii domni:

Stefanu Popu, parochu român gr. cat. în Mihalțiu 1 fl., Dimitrie Furduiu, în Alba-Iulia 3 fl., Mathias Bărsan, căpitan în Kaposvár 2 fl., Ioan Horșia, preot în Biia 50 cr., Teodor Pănașianu, invătător în Biia 20 cr., Berekszászi Pál, vice-notaru în St. Miklos 1 fl., Filon Rațiu, notaru în St. Miklos 1 fl., Zacharia Branu, protopopu în Săncel 1 fl., Kerekes Iozsef, invătător în St. Miklos 20 cr., Gavriil Todoranu, din Biia 30 cr., Leontina Horșia, copila preotului din Biia 4 cr., Titu Liviu Horșia, din Biia 10 cr., Ioan Frățilă, posesoru în Săncel 1 fl., Nicolau Rusanu, posesoru în Săncel 1 fl., Ioan Popu Reteganu, dascălu și redactoru 2 fl. 66 cr., Dimitrie Turcu, comerciant 40 cr., D-ni sergenți majori dela regim. de infanterie Nr. 50 a marelui duce de Baden, atașati în Alba-Iulia: George Vintilă 2 fl., Gustav Hoprich 1 fl. 50 cr., Nicolau Balanu 1 fl., Nicolau Cibu 1 fl., Isidor Neamțiu 1 fl., Ioan Macaveiu 1 fl. 40 cr., Ioan Paul 1 fl., Ioan Ōncea 1 fl., Ignat Borza 1 fl., Matheiu Tulicea 1 fl., Antonie Pappu, 1 fl., Nicolau Borza 1 fl., Dela creștinii noștri din Velcheriu, colectați prin preotul Ioan Albonu 14 fl. 98., Alesiu Viciu profesor în Blășiu 60 cr., Vasiliu Oltenu avocat în Blășiu 2 fl., Simion Popanu preot, dela credincioșii săi din Agrișul de sus. 1 fl., 50., Basilu Turcu negustoriu în Blășiu 1 fl., Lazaru Vladu din Blășiu 10 cr. Suma 49 fl. 8 cr. Va urma.

Ultime sciri.

Viena, 19 Iulie. — Diarul „Fremdenblatt“ află, că în cercurile diplomatice nu se scie decăt prințul Rudolf și princesa Ștefania trebuie să mergă la Lubochenki, ca să viziteze pe Impăratul și Impărătesa Rusiei. Știrea deci este fără temei.

Parisu, 19 Iulie. — Ieri a fost înăugurarea statuei generalului Chanzy la Nouart (Ardennes). Prezența generalului rusu Frederici, care asistă la ceremonie, a provocat vii aclamări de: trăiește Rusia!

Fiume, 19 Iulie. — S'au semnalat ieri 4 casuri de coleră și 2 decesuri.

Triest, 19 Iulie. — S'au constatat 2 casuri și 1 decesu.

DIVERSE.

Unu simburu de cereașă era să coste pe unu omu viață. În clinica doctorului Billroth în Viena s'a făcut în zilele trecute o operațiune dintre cele mai rari. O femeie, care de multu suferea de strimtorarea gâtului, a avut nenorocirea mai deunăci să înghiță unu simburu de cereașă, care s'a oprit d'asupra stomacului în cătu femeia nu mai putea nici să bea, nici să mănânce. Femeia era să mōră de fōme, de nu se înlătura obstacolul. În clinică s'au încercat să înlătore simburile, introducându unu instrumentu în gâtul ei, dăr în zadar. Apoi s'a făcut o tăietură la gâtul pacienței, spre a se evita cotitura prin gură, însă totu în zadar. Atunci operatorul s'a decis să deschidă stomacul. Încercarea a reușit. Simburile a fost apucat și scos cu unu felu de clește. Dupăce s'a închis bine tăietura dela stomac, s'a turnat pacienței pe gât puțin vinu ca întăritor, căci nu mănca de trei zile. Negreșit că ea fusese narcotizată, spre a putea suferi operațiunea.

Numărul Evreilor în tota lumea. — Anuarul israelit de pe anul acesta spune, că pe tota suprafața globului sunt 6,300,000 jidovi: 5,400,000 în Europa, 300,000 în Asia, 350,000 în Africa, 250,000 în America și 12,000 în Australia. În Franța sunt 63,000, în Germania 562,000, în Austro-Ungaria 1,644,000, (Ungaria singură are 638,000), în Italia 40,000, în Olanda 82,000, în România 265,000, în Rusia 2,552,000 (Polonia rusă 768,000) în Turcia 105,000, Belgia 3000, Bulgaria 10,000, Danemarca 4000, Spania 1900, Grecia 3000, Serbia 3000, Svedia 3000, restul în celelalte țări și continente. În raportu cu populația indigenă, numărul celu mai mare de jidovi îl are Ungaria, apoi Polonia rusă și în urmă România. Anuarul dăce, că jidovii se trag toți din sânge de „domnitori“ și că Dumnezeu i-a făcut „domni“ și „boeri“. Se vede că de aceea nu le place munca, ci trăiesc din exploatarea până la sânge a celorlalte nēmuri.

**

Unu mijlocu în contra colerii. — O fōia din Italia spune, că profesorul Perroncito a comunicat academiiei medicale din Torino, că unu studentu de medicină a aflat în laboratoru său unu mijlocu în contra colerii, care până acuma s'a dovedit în câteva casuri ca eficace. Metodul consistă în aceea, că se înduc în intestinele pacientului cu o sondă substanțe antiseptice, care omōră bacteriile colerii și celu puțin paralizează sporirea lor.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

Acum vedu că dorul tăce
Și nefericitu mă face.
Frunță verde de pe șes
Ce-am iubit nu mai iubesc,
Te-am iubit mândro pe tine
Te lasu în dor și suspine,
Te-am iubit de multă vreme
Totu în suspinuri și jele,
Te-am iubit dăr te-oiu lasă
Că mi-ai măncaț viața,
Mi-ai măncaț norocul meu
Ți-ai făcut pe gândul tēu,
Ai făcut ce-ai vrut cu mine
Să nu mă mai lasu de tine;
De te-ar bate Dumnezeu
Că mi-ai făcutu mare rău.
Cui m'oiu plânge mândro dragă
La rouă, frunze și iarbă;
Iarba-i verde pe pământu
La tine n'am creșmētū,
Iarba-i verde frunța-i lată
Dragostea ta nu mă lasă;
Iarba verde 'ngălbinesce
Dragostea ta mă sfirșesce,
Lasă-ți mândro dorul tēu
Nu mi mănca norocul meu,
Lasă-ți mândro dragostea
Nu mi mai seca inima,
Că m'a bate Dumnezeu
Să iubesc ce nu-i alu meu.

**

Frunță verde de gutuiu
Cine m'ar crede să-i spui,
Cum te-am iubit și pe tine
Și nu m'a mai sciut nime,
Nu te-am iubit de frumoasă
Fără mintea mi-a fostu prōstă,
Nu te-am iubit nici de dragă
Fără mintea mi-a fostu slabă,
Nu te-am iubit să te iau
Făr' mi-a fostu norocu rău;
Au maica m'a blăstămatu
Să iubesc ce nu mi-e dragu;
M'a blăstămatu fără milă
Să iubesc numai de silă.
Lasă-mă măicuță'n pace
Să iubesc că n'am ce face;
Dec' a vrut Domnul așa
Ca să-mi plângu io dragostea;
Așa mi-a fostu rēnduită
Ca să plângu pe a mea iubită.

**

Bosicū de pe cuierū
Badea-i slugă la boerū,
Dragu-mi e boeru dragu
După slugă mōrtea-mi facu,
Da-i cu caru la Reteagū,
S'aducă mātase nēgră
Să-i facu o cămașe dragă,
Una lui și una mie.
Io nu sciu ce-a tirguitu
Că'n-napoi n'a mai venitū,

Făr' mie mi-a poruncitū,
Pe trii fire de sēcără
Să me ducă că elu s'ēsōră,
Io 'napoi i-am poruncitū
Și așa l'am sfătuitū,
Pe trii fire de ovēsū
Să se'nșore sântōsū,
Elu ără mi-a poruncitū
Și frumosu m-a sfătuitū,
Pe o frunță de alunū,
Să mă ducă și să-l cununū,
Maica mea s'a invoitū
Pe mine m'a slobođitū,
Și din gură mi-a vorbitū:
Du-te fică și-l cunună
Și tu frumosu fi închină,
Să trāeșci șine (fine) cu bine
Să n'ajungă diua de mănē,
Să trăieșcă și șina (fina)
Să n'ajungă Sămbăta,
Că de-acum mi-ei fi șinuțū
Până acum mi-ai fostu drăguțū;
Las' că lumea-i trecōre
Altul mi-oi afla sub sōre,
Mai mândru și mai frumosū
Nu ca tine unū burduhosū,
Mai tinerū și mai voinicū
Nu ca tine unū calicū,
Tu ai fostu unū blăstēmātū
M'ai iubitū și m'ai lāsātū.

**

Frunță verde de bodbealū
Te-am iubit mândro cu amarū,
Te-am iubit de multă vreme
Totu în suspine și jele,
Te-am iubit, nu scie nime
Câte rabbū eu pentru tine,
Lasă c'asa-mi trebe mie
Decăt am ascultat de tine,
Decăt n'am avut io minte
Să nu iubescu înainte,
Să fi iubit mai tārđiu
Pe cine iubescū să sciu,
Să iubescū ce-i de iubitū
Să nu mi țină drumu 'nchisū,
Cum mi-lū ții mândro tu
Drumul și-mi mănē norocu,
Că tu mi-ai ținutū calea
Și mi-ai măncaț tignēla.

**

Trece-unu rău și o supērare
Vine alta și mai mare,
Trece-unu rău și altul vine
N'am nădejde nici de unu bine,
Trecū zilele, trecū noptile
Mă petrecū cu gândurile,
Trece lumea, trece 'n pace
Ce-am făcutu nu potū desface,
Trece lumea, trecū și eu
Ce-am făcutu imi pare rău.

Cursul la bursa de Viena din 19 Iulie st. n. 1886.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including items like 'Rentă de aur', 'Rentă de hârtie', and 'Bonuri rurale'.

Bursa de București.

Cota oficială dela 7 Iulie st. v. 1886.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, including items like 'Renta română', 'Renta rom. amort.', and 'Banca națională a României'.

Cursul pieței Brașov

din 20 Iulie st. n. 1886.

Table with market data for Brașov, including 'Bancnote românesce', 'Argint românesc', and 'Napoleon-d'or'.

Nr. 1263/1886

Publicațiune de licitațiune.

Din partea subscribului pretoru alu cercului Săliște se publică prin acēsta, cumcā tōte lemnele din pădurea de stejārū numită „Dumbrava“ de pe teritorulū comunei Săcelū se vorū vinde pe calea licitațiunei publice in 30 Septemvre a. c. la 10 ore dimineața in comuna Săcelū in prezența interesanților, pe basa concesiunei primită dela inaltulū ministerū reg. ung. de agr. comericiū și industr. sub Nr. 1889/886.

Prețulū de strigare este după operatulū de specialitate raționalū 18,260 fl. 74 cr. v. a.

Licitanții vorū avea a depune unū vadiu de 10% din prețulū de strigare, și plusoferintele va lăsa suma acēsta depusă dreptū cautiune până la incuviințarea licitațiunei.

Prețulū de cumpărare, din care compete comunei Săcelū suma de 3000 fl. și in care sumă se va computa și suma cautiunei, se va solvi după incuviințarea licitațiunei lu o lună de țile la mâna reprezentanților orașului Sibiiu.

La licitațiunea acēsta se primescū și oferte in scrisū, provēdute cu vadiulū prescrisū, conținēndū apriatū primirea condițiunilorū, acēstea se vorū desfaca după finirea licitațiunei verbale.

Lemnele de vëndare se clasifică in următorulū modū :

Table with columns: Nr., grosimea, lungimea, Lemn de stejārū. Lists various types of wood and their dimensions.

Pădurea de susū zace in depărtare de 3 Kmtr. dela drumulū țerei de cătră Sibiiu, ér dela valea de unde se va incepe edificarea drumulū inferatū, pentru care s'a primitū deja concesiunea dela loculū mai inaltū, 5—6 Kmtr., și dela iazulū morii a comunei Săcelū 4 Km. Transportulū lemnelorū este forțe ușorū și moderatū.

Deslășiri necesari se dau cu plăcere. Operatulū tehnicū se află la D-lū silvicultorū alū cercului acēstui. Săliște, in 16 Iuliu 1886.

Pretorele cercului.

Concursū.

La biuroulū de mijlocire a mărfurilorū ce se înființēză in Brașovū suntū de ocupatū:

- 1. Postulū unui șefū de biurou cu salarū anualū de 1500 fl.
2. Postulū unui comptabilū (totodatā corespondentū) cu salarū anualū de 800 fl.
3. Postulū unui călătorū, a cărui lēfă are sē se reguleze după invoială.

Instalarea se face deocamdatā pe unū anū.

Condițiunile de cualificare pentru postulū ântēiū și alū doilea suntū: Dovadā de temeinice cunoscințe și esperiențe comerciale, cunoscința celorū trei limbi ale țerii (unguresce, nemțesce și românesce) in vorbire și scriere. — Pentru postulū de călătorū: pe lângă cunoscința limbilorū țerii, și cunoscerea piețelorū și esperiență practică cu privire la trebuințele industriale in Ungaria și in Orientū.

Se caută și unū localū parterū cu douē camere, dintre care una cătră stradă.

Petițiunile pentru dobēndirea posturilorū de mai susū precum și oferte privitorē la localū au sē se înainteze până in 29 Iuliu 12 ore dimi, la președintele actualū alū comisiunei

3—3

Iosef Dück.

Mersulū trenurilorū

pe linia Predealū-Budapesta și pe linia Teiușū-Aradū-Budapesta a calei ferate orientale de statū reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Includes columns for train types, times, and stations.

Nota: Orele de nopțe suntū cele dintre liniile grōse.